

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ
XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ»

**(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою
відеоконференц-зв'язку)**

12–13 травня 2016 року
м. Тернопіль

У двох томах
ТОМ 1

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2016

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай

Актуальні питання якості медичної освіти (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 12–13 трав. 2016 р.) : у 2 т. / Терноп. держ. мед. ун-т ім. І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2016. – Т. 1. – 348 с.

гії, фармакогнозії та ботаніки Шаторну Віру Федорівну (Дніпропетровська медична академія).

Згідно положення про олімпіаду до складу журі у рівній кількості були включені і викладачі від Буковинського державного медичного університету – д.мед.н., професор, завідувач кафедри медичної біології та генетики Булик Роман Євгенович, д.мед.н., професор Пішак Василь Павлович та к.біол.н., доцент Черновська Надія Василівна.

Методичне забезпечення олімпіади здійснювали члени оргкомітету та журі базового навчального закладу. Заздалегідь були підготовлені завдання для всіх турів олімпіади, а також розроблені критерії для перевірки і оцінювання робіт учасників олімпіади. Для забезпечення об'єктивного проведення II етапу Олімпіади у базовому вищому навчальному закладі створюється апеляційна ко-

місія, яка розглядає звернення учасників Олімпіади щодо вирішення спірних питань, пов'язаних з оцінюванням завдань. Авторським колективом (Бойчук Т.М., Булик Р.Є., Геруш І.В., Черновська Н.В., Кривчанська М.І.) щороку видаються методичні рекомендації, у яких викладено загальні положення та порядок проведення II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади серед студентів вищих медичних і класичних університетів, медичних інститутів III–IV рівнів акредитації з навчальної дисципліни «Медична біологія». Методичні рекомендації містять: перелік теоретичних питань з медичної біології; перелік практичних навичок, якими повинен володіти студент; перелік препаратів, які необхідно визначати; рекомендована література; приклади тестових завдань; приклади розв'язування задач тощо. Усі завдання, які пропонуються передбаченні навчальної програмою з медичної біології.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ СЕРЕД ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Л. В. Буря, С. О. Білоконь, О. К. Прилуцький, О. Ю. Половик

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

В теперішній час в медичних вищих навчальних закладах України з кожним роком зростає кількість студентів-іноземців. Така тенденція спостерігається і у ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», що обумовлено невинним розширенням міжнародних зв'язків України із визнанням її світовим співтовариством як самостійної демократичної держави та конкурентоспроможністю освіти, здобутої в стінах вишу, котра, крім іншого, іноземним громадянам коштує набагато дешевше, ніж у більшості європейських країн.

У свою чергу, збільшення кількості студентів-іноземців вимагає адаптації навчального процесу до особливостей їх підготовки із подоланням низки об'єктивних труднощів.

Зокрема, особливістю навчання іноземних громадян, яка виникає вже на першому курсі, слід вважати, насамперед, недостатнє знання російської, а тим більше української, мови, що досить чітко відчувається у викладанні

фундаментальних дисциплін, де студентам необхідно розуміти образну мову й запам'ятовувати, окрім російських назв, латинські та грецькі терміни.

Певні труднощі в роботі зі студентами-іноземцями виникають і при організації серед них виховної роботи, коли в першу чергу слід враховувати, що менталітет, психіка та розумова діяльність іноземних громадян є багатогранними і залежать від їх національних особливостей.

Особливо велика увага при проведенні позааудиторної виховної роботи з іноземцями приділяється питанням правового статусу їх перебування в Україні, для чого на зібрання запрошуються юристи й представники правоохоронних органів.

Таким чином, організація навчально-виховного процесу серед іноземних студентів має свої особливості, що полягають, перш за все, у подоланні мовного бар'єру та їх соціальної адаптації в умовах перебування в Україні.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТА МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

В. Л. Васюк

Буковинський державний медичний університет

Сьогодні кожен лікар має бути особистістю з високим потенціалом теоретичних, практичних і біоенергетичних знань. Лікаря необхідно вчитися все життя, знаходити все краще, найновіше в досягненнях медицини, втілювати їх у практику. У зв'язку з цим виникає питання: а як же повинна в наш час формуватися особистість студента навчального медичного закладу?

Тепер існує важлива і не зовсім звична для багатьох сучасних фахівців проблема поєднання духовного, психічного і фізичного здоров'я. жива людина – крихкий світ вищого творіння природи, до якої може доторкнутися лише гідний.

Процес виховання сучасної людини – процес накопичення нею інформації, характер якої поступово формує свідомість, лінію життя, думки, дії та вчинки. До царини розуму повинен вести один шлях – шлях духовного розвитку, а цьому сприяють адекватне виховання і освіта. Треба усвідомити значення високої духовності у визначенні своїх життєвих установок, цілей, вибрати дійсні, а не деформовані сучасним суспільством цінності, розуміти духовність певною мірою як переборювання в собі проявів егоїзму.

У навчально-виховному процесі майбутнього лікаря допомагає постійний, щоденний позитивний приклад на-

ставників – професорів, доцентів, викладачів. Лозунгом кожного викладача повинно стати: дивись на мене, роби як я, роби краще за мене. Професор Є.М. Вітебський нагадував, що, вибравши долю, фах лікаря, ти приречений або посвячений у вічну роботу над собою, у велике служіння.

Лікар є справжнім лікарем тоді, коли його рекомендації поважають, до них прислуховуються і виконують. Для цього він має бути культурною і всебічно освіченою люди-

ною. Треба в будь-якій ситуації і при будь-якому культурному рівні пацієнтів вести з ними бесіди, проїнятися їх потаємним, виділити головне, відреагувати на необхідне, тим самим викликати повагу до себе. Тому лікарем можна стати тоді, коли успішно склав іспити з фізики чи біології, але – за покликанням.

Лікареві необхідна щирість, велика мудрість, самовіддача, душевний такт, професійні знання.

ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ВИКЛАДАННІ АНАЛІТИЧНОЇ ХІМІЇ У ЗАПОРІЗЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

С. О. Васюк, А. С. Коржова

Запорізький державний медичний університет

Перехід на нові стандарти вищої фармацевтичної освіти потребує підвищення ефективності організації навчального процесу. Підхід до підготовки магістрів фармації повинен бути системним і забезпечувати високу якість надбаних знань.

При вивченні аналітичної хімії студенти повинні набути знання та практичні навички, необхідні для подальшого вивчення токсикологічної хімії, фармацевтичної хімії, для аналізу лікарських та косметичних засобів.

Навчальний процес на кафедрі побудований таким чином, щоб стимулювати пізнавальну діяльність студентів при підготовці до занять і в ході занять. Професорсько-викладацьким складом кафедри розроблені навчально-методичні посібники з якісного та кількісного аналізу, інструментальних методів аналізу, збірники тестових завдань, ситуаційні задачі, вирішення яких розвиває у студентів їх індивідуальні якості та творчість.

Весь лекційний матеріал адаптовано до вимог Державної Фармакопеї України та Європейської Фармакопеї. В методичних вказівках до кожної теми чітко вказані цілі та задачі, в логічній послідовності описані етапи підготов-

ки студентів: наведені питання для повторення та самостійної підготовки, розрахункові задачі для самостійного рішення, приклади розв'язання задач, питання для самоконтролю, наводяться методики лабораторної роботи.

Для всебічного та об'єктивного оцінювання знань та вмінь студентів застосовуються різноманітні види контролю: усне опитування, письмовий контроль, комп'ютерне тестування, індивідуальні співбесіди.

Таким чином, організація навчального процесу на кафедрі забезпечує підготовку фахівців з необхідними знаннями та навичками.

Література

1. Актуальні проблеми підготовки фахівців у вищих медичних та фармацевтичних навчальних закладах України // Матеріали науково-методичної конференції (Чернівці, 20–22 листопада, 2002). – Чернівці, 2002. – 734 с.
2. Васюк С. О. Використання наукових досліджень кафедри аналітичної хімії у підготовці кваліфікованого спеціаліста // Збірник наукових праць «Наука і освіта». – Київ, 2003. – С. 114–115.

СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В ЛАПАРОСКОПІЧНІЙ ХІРУРГІЇ

О. М. Велігоцький, О. М. Хвисьюк, В. Г. Марченко

Харківська медична академія післядипломної освіти

Оптимізація процесу навчання лапароскопічній хірургії є одним з важливих методологічних питань сучасної хірургії.

Цю проблему покликано вирішувати спеціальні освітні центри, профільні кафедри та відділення наукових центрів. У сучасному тренінг-центрі існують різні форми навчання, основні це – 1) лекції, семінари, круглі столи; 2) будь-які варіанти телемедицини, трансляції з операційних; 3) практичні заняття – майстер-класи на тренажерах тощо.

Перевагами симуляційного навчання є: відпрацювання навичок без ризику для пацієнтів; скорочення ризику допустимих помилок при проведенні перших маніпуляцій (Альберг, 2007, Am J Surg); скорочення часу проведення маніпуляцій (Ларсен, 2009, BMJ).

У 2015 році на базі кафедри ендоскопії та хірургії створений міжкафедральний центр ХМАПО по симуля-

ційному навчанню ендоскопічній хірургії. З цією метою керівництвом ХМАПО був придбаний лапароскопічний віртуальний симулятор портативного типу (виробник: Erona Medical, Нідерланди) – інноваційний і інтуїтивно зрозумілий тренажер віртуальної реальності для навчання і підтримки навичок, необхідних для лапароскопічної хірургії для лікарів різних хірургічних спеціальностей.

Це сучасне високотехнологічне обладнання є відмінним навчальним комплексом для навчання прийомам і методиками оперування, і отримання практичних навичок за програмами спеціалізації з лапароскопічної хірургії, торакокопії, лапароскопічної урології, лапароскопічної гінекології, ортопедії, онкології, загальної хірургії.

Для проведення тренінгів із застосуванням комп'ютерної симуляції була утворена віртуальна операційна в приміщенні (учбовій кімнаті), в якому створені

<i>І. В. Бирчак</i> РОЛЬ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ	128
<i>Н. І. Бицко</i> МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ В ОНОМАСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	128
<i>А. С. Бідучак</i> ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ З ІСТОРІЇ МЕДИЦИНИ.....	130
<i>С. Б. Білоус, К. Ф. Ващенко, О. В. Якимів</i> ДИДАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «БІОФАРМАЦІЯ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ФАРМАЦІЯ»	130
<i>Я. Я. Боднар, А. З. Миколенко, Т. В. Дацко, Т. К. Головата</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ОЛІМПІАДИ З ПАТОМОРФОЛОГІЇ НА КАФЕДРІ ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ З СЕКЦІЙНИМ КУРСОМ ТА СУДОВОЮ МЕДИЦИНОЮ	131
<i>К. І. Бодня, Л. В. Газзаві-Рогозіна, Т. А. Велієва, І. П. Бодня, К. І. Колесник, В. Б. Мироненко</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ МЕДИЧНОЇ ПАРАЗИТОЛОГІЇ ТА ТРОПІЧНИХ ХВОРОБ ХМАПО	132
<i>С. І. Бойцанюк, Н. В. Чорній, О. В. Шкумбатюк</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ.....	133
<i>І. М. Бондаренко, В. Ф. Завізіон, В. С. Машталер, В. В. Логвіненко</i> СТИЛЬ ВИКЛАДАННЯ ЛЕКЦІЇ ТА ЗАСВОЄННЯ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ	134
<i>Т. Я. Бондаренко, М. М. Островський</i> ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАСВОЄННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ІЗ ФТІЗИАТРІЇ.....	135
<i>Ю. І. Бондаренко, Г. С. Сатурська, О. В. Денефіль, К. Є. Юрій, В. Є. Пелих</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ НА ЕТАПІ ВИВЧЕННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ	136
<i>Р. Є. Булик, Н. В. Черновська, М. І. Кривчанська</i> МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ОЛІМПІАДИ З МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ	136
<i>Л. В. Буря, С. О. Білоконь, О. К. Прилуцький, О. Ю. Половик</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ СЕРЕД ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ.....	137
<i>В. Л. Васюк</i> СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТА МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	137
<i>С. О. Васюк, А. С. Коржова</i> ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ВИКЛАДАННІ АНАЛІТИЧНОЇ ХІМІЇ У ЗАПОРІЗЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.....	138
<i>О. М. Велігоцький, О. М. Хвисюк, В. Г. Марченко</i> СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В ЛАПАРОСКОПІЧНІЙ ХІРУРГІЇ	138
<i>О. А. Вихрущ-Олексюк, О. Й. Зарічна, І. О. Стахурська</i> ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ШЛЯХОМ ПОЄДНАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТА ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	140
<i>Н. Г. Вірстюк, Н. Р. Артеменко, І. О. Гаман, М. М. Василечко, М. С. Гохкаленко, С. З. Краснополяський</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ GERONTOLOGIЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО КОЛЕДЖУ	140
<i>Н. Г. Вірстюк, М. А. Оринчак, О. С. Човганюк, І. І. Вакалюк, М. М. Василечко, І. О. Гаман, О. Р. Лучко, І. М. Кобітович, М. М. Гохкаленко, С. З. Краснополяський</i> РОЛЬ ЕЛЕКТРОННИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ В ЗАСВОЄННІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ СТУДЕНТОМ- СТОМАТОЛОГОМ	141
<i>Н. Г. Вірстюк, О. С. Човганюк, І. І. Вакалюк, І. О. Гаман, М. М. Василечко, О. Р. Лучко, І. М. Кобітович, М. С. Гохкаленко, С. З. Краснополяський</i> ПЛАНУВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ СТУДЕНТА СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	141
<i>К. С. Волков, С. О. Литвинюк, З. М. Небесна</i> ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО СКЛАДАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ ГІСТОЛОГІЯ ТА ЕМБРІОЛОГІЯ В ТЕРНОПІЛЬСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО	142

М. О. Щербина, О. О. Кузьміна

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗА ФАХОМ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ».....	327
--	-----

Е. Ц. Ясинська, М. З. Вацук

ВИКОРИСТАННЯ КОМПЛЕКСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ПІДХОДІВ У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ НА КАФЕДРІ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	328
---	-----

К. V. Aleksandrova, D. A. Vasylyev

ONLINE WEBINARS: THE NEW EDUCATION TECHNIQUES AND METHODOLOGY, FACILITATING LEARNING BIOLOGICAL CHEMISTRY.....	329
---	-----

L. M. Antypenko

THE POSSIBILITIES OF ORGANIC CHEMISTRY SELF-STUDY BY STUDENTS OF PHARMACY EXTERNAL FORM OF EDUCATION.....	330
--	-----

E. Beletskaya, E. Antonova

FORMATION OF PROPHYLACTIC THINKING IN STUDENTS OF THE MEDICAL FACULTY	330
---	-----

O. M. Bieliaieva, Yu. V. Lysanets, I. V. Znamenska, O. O. Pisotska, I. G. Romanko

COMPETENCY-BASED MEDICAL EDUCATION: IMPLEMENTATION AND DEVELOPMENT AT UNDERGRADUATE LEVEL	331
--	-----

N. K. Bogutska

USING OF THE VIRTUAL PATIENTS IN TRAINING OF PEDIATRICS	332
---	-----

I. A. Krivoruchko, A. A. Tonkoglas, S. N. Teslenko, N. A. Sykal, A. T. Goni, K. T. Goni

FEATURES OF TEACHING OF SURGICAL DISCIPLINES TO ENGLISH-SPEAKING STUDENTS	333
---	-----

T. I. Iermolenko, E. V. Karnaukh

STUDENT'S PORTFOLIO AS NECESSARY COMPONENT OF MODERN HIGHER MEDICAL EDUCATION IN UKRAINE TODAY	334
---	-----

Підписано до друку 25.04.2016. Формат 60×84/8. Гарнітура Times.
Папір офсетний № 1. Друк офсетний. Ум. др. арк. 40,46. Обл.-вид. 58,68.
Тираж 200 пр. Зам. № 117.

Видавець і виготівник
ДВНЗ «Тернопільський державний медичний
університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України».
Майдан Волі, 1, м. Тернопіль, 46001, Україна.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів
видавничої справи ДК № 2215 від 16.06.2005 р.